

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ № 44

от редовно заседание, състояло се на 27.09.2011 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: Анна Хаджиева, Анюта Асенова, доц. Георги Лозанов, София Владимирова.

ОТСЪСТВАЛИ: Георги Стоименов.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане подготовката на СЕМ за наблюдение на Избори – 2011. Докладва доц. Георги Лозанов.
2. Медийно отразяване на събитията в Катунца. Докладва Румян Петров.
3. Докладна записка от дирекция „Лицензиране и регистриране”. Докладва Емилия Станева.
4. Докладна записка по писмо на Агенция по обществени поръчки. Докладват Веселина Петрова, Емилия Станева и Румян Петров.
5. Докладна записка относно процедура по установяване на публични държавни вземания. Докладва Ива Минкова.

Разни:

- Покана от Парламентарната Асамблея на Съвета на Европа.

Начало на заседанието 11,00 часа, водено от доц. Георги Лозанов, председател на СЕМ, гл. експерт протоколист – Михаела Йоргова.

Георги Лозанов откри заседанието и предложи дневния ред за обсъждане.

София Владимирова предложи в т. „разни” да бъдат разгледани някои организационни въпроси.

Не бяха направени други предложения и **доц. Лозанов** подложи на гласуване дневния ред на заседанието.

Гласуване:

СЕМ гласува с 4 (четири) гласа „за” дневния ред на заседанието с допълненията в т. „разни”.

ПО ТОЧКА ПЪРВА: Обсъждане подготовката на СЕМ за наблюдение на Избори – 2011. Докладва доц. Георги Лозанов.

Георги Лозанов въведе Съвета в темата, предмет на точката в дневния ред. Новото в тази точка на това заседание по отношение на предишните, е, че вече тече предизборната кампания. СЕМ има известни наблюдения за поведението на медиите в тази кампания. Предложи представителите на дирекция „Мониторинг” да запознаят Съвета с тях, като те бъдат основа за предстоящия следващия ден

разговор с представителите на основните медии. Доц. Лозанов даде думата на представителите на дирекция „Мониторинг“.

Румян Петров направи „кратък, но необходим увод“. Дирекцията е стартирала тази кампания с петима експерти по-малко, което налага преразпределение на персоналните отговорности, за които уведоми СЕМ. Промените се състоят – първо, предложение да не бъде извършвано „плътно наблюдение“ на някои от доставчиците, при които не се наблюдава до момента присъствие на предизборна тематика. Фирмата, която поддържа интегрираната система за мониторинг в гр. Видин, е задействала там системата, но тя е дефектирала. Независимо че се налага изчакване докато системата отново заработи, е извършвано ефирно наблюдение там през почивните дни. То не е пълноценно (по обективни причини), но въпреки това мониторингът има впечатления и от гр. Видин. Румян Петров отбеляза още, че през тези първи дни от старта на предизборната кампания дирекцията се ориентира, за да има представа за случващото. Това е така, тъй като не всички доставчици са представили програмните си схеми, а и се излиза от презумпцията, че ще има и предавания, които не са чисто предизборни, но имат своето значение. Така през първите три дни са наблюдавани цялостно програмите, с цел ориентация. Г-н Петров отбеляза като друг невралгичен пункт - гр. Бургас, предвид това, че сигналът на „СКАТ +“ след продължителна съвместна работа между дирекция „Информационни технологии“ на СЕМ, ръководителя на регионалния център за Бургас и представител на оператора „СКАТ“ ООД, е станало възможно включване на „СКАТ +“ в системата и възможност за гледане, но това е било в продължение на 3 часа, след което е настъпил срив в системата. Ръководителят на системата е в контакт с оператора, но проверката от страна на „Информационни технологии“ от София е показала, че проблемът не е в намиращата се в София техника. Към тези факти Румян Петров добави и, че по стечение на обстоятелствата, към всичко това са се добавили и събитията в Катунца, които са наложили извънредно наблюдение от страна на хората от мониторинга. Предвид очертаващата се отчетлива връзка между предизборната кампания и тези събития, се налага те да продължат да бъдат наблюдавани. Приветства решението на Съвета наблюдения да бъдат извършвани и в почивните дни. При тези условия дирекция „Мониторинг“ е успяла да оформи някои впечатления и първи тенденции за първите 3 дни и участие на кампанията в предишния ден (понеделник – 26.09., т.г.). Без да затрупва Съвета с цифри, предложението е ръководителите на двата отдела в дирекцията да изложат очерталите се първоначални тенденции в София и в страната, по утвърдения план и организация от СЕМ.

Даниела Жукова припомни като увод, че екипите в София наблюдават както програмите с национален обхват, така и регионални и местни. Изложи в няколко позиции началните впечатления и изводи за някои тенденции, които е добре да бъдат наблюдавани дали се развиват или се преустановява тяхното развитие. На първо място, наблюдава се минимално присъствие на политическата реклама – клиповете, за които са изказани някои сериозни опасения (по отношение на случващото при тях). Засега са наблюдавани клипове (в чистия им вид) единствено в „Радио Фокус“ и встъпителните клипове по „Хоризонт“. В телевизиите до

момента не са излъчвани клипове. Не са наблюдавани и прояви, определяни като „черен PR”. Второ – предпочитана засега форма на предизборна агитация: навсякъде се очертават хрониките и интервютата с превес на хрониките. Отбеляза, че интервютата биват позиционирани към блоковете с хрониките, което не е нарушение на ЗРТ. Отново те присъстват повече в радиопрограмите, а в телевизионните програми се наблюдава увеличение в дните на кампанията, което има своята логика. Хрониките са разположени в обозначени блокове в повечето програми, а са включени без обозначение в някои новинарски емисии на няколко програми (това е отделено в пункт „проблемни зони”, за които ще говори по-късно). Посочи, че БНТ излъчва блоковете с хроники без обозначение за купуването и продаването на гласове като престъпление. Това е отчетено като факт, като законът е ясен, че всички форми на предизборна агитация следва да съдържат такова обозначение. Това е задължение на ЦИК, обаче. Освен в хрониките се излъчват и в актуални предавания, сутрешни блокове и др. подобни, или с обозначения за изборна агитация – отделно, в различни програмни сегменти. Наблюдавана е и друга не по-малко предпочитана форма – дебатите и тематичните дискусии (което е изненада за мониторинга, съотнесено към предишните изборни кампании). Те са различни от официално записаните за обществените оператори форми (които в споразуменията са записали точно къде трябва да се състоят) на дебати. Тази форма на предизборна агитация се оценява като тежка, но по мнение на мониторинга, дава възможност за най-подробно и достъпно излагане на идеи, платформи. Даниела Жукова поясни, че става въпрос за други дебати (които не са записани в споразуменията – извън обществените оператори), които не са изискване, но те ги включват – дебати, диспути, дискусии и т.н. , които се оказват предпочитана форма. Даниела Жукова даде пример с оператор, в чиято програма са наблюдавани вече такива. Специфични форми също се появяват – директни излъчвания на цели предизборни събития (откриване на кампании, пресконференции, срещи, концерти и др. подобни), които при посочените от нея оператори заемат почти изцяло програмното време. Това не е проблем – те са избрали тази форма и по този начин отразяват предизборната кампания (чрез директни безкоментарни предавания на цели събития). Друга специфика, която се наблюдава, е присъствие – тематично и персонално, на личности, номинирани за кандидати, в предавания, които не са с изборна тематика, но биха могли да повлияят върху нагласата на избирателите. Даниела Жукова даде конкретни примери за това, като подчерта, че мониторингът отчита това като друго предаване, извън традиционните форми на предизборна агитация. В някои програми предизборна агитация почти е отсъствала или въобще не е присъствала, за което също посочи конкретни примери. В други телевизионни програми е наблюдавано обратното - сами генерират политическа партия, анонсират се като партия и излъчват тотална предизборна агитация само за тази партия, за което също даде пример. Единият от изводите е, че обществените доставчици спазват изцяло записаното в сключените споразумения с политическите партии, като единственият проблем е липсата на изисквания надпис при БНТ (което е отразено по-горе). Даниела Жукова изложи и очертаните от мониторинга проблемни зони. Първо – присъствие на предизборни прояви в новинарските емисии на телевизионни програми на търговски доставчици не като информационни съобщения и новини, а

като чисти хроники (някъде като репортаж, другаде – като портрет на отделни кандидати или политически представителства). Посочи някои от тези доставчици. Посочи единствения засега доставчик, в чиято програма тези предизборни прояви са позиционирани с обозначение като хроника извън новините. От извършените наблюдения до момента посочи доставчиците, които са образец за спазване на законови изисквания на изборното и на медийното законодателство. По отношение на дебатите (тематични или не) с участие на кандидатите, предимно за кметове и общински съветници, са започнали преди официалното започване на кампанията – това е наблюдавано и тя посочи програмите на тези доставчици. Посочи примери за определени доставчици, които са си позволили да стартират кампанията часове преди официалния старт на 22.09., т.г. Отчетен е този факт поради дадените пред Съвета обещания (на срещата за подписването на меморандум) – в духа на саморегулацията. При наблюденията е регистрирана проява на враждебна реч (даде пример за употребени непристойни квалификации по отношение на президентски кандидатури от опозицията). Отговори на въпроса на **доц. Лозанов** за това дали приведените примери попадат под санкциите на ЗРТ и дали става въпрос за позиция на съответната медия, както и дали излъченото е предварително записано или е на живо. Даде пример и за доставчик, при който не е излъчен клип, но е посочен кандидат с номера на бюлетината или с конкретни имена.

Пенка Тотева запозна Съвета с наблюденията от регионалния мониторинг, където се наблюдават 17 програми. Първите впечатления от предизборната кампания в регионалните и в местните радио- и телевизионни програми не са много по-различни от тези за националните медии. Отчита се определено слаба кампания за президент и вицепрезидент и по-засилена е кампанията за местни избори, което е логично и оправдано за тези медии (които третират проблемите на регионите). В тези медии политическата реклама под формата на клипове все още липсва – дори и в местните програми на „Радио Фокус“ (който се оформя като информационен лидер по места). В регионалните програми също предпочитаната форма за предизборна агитация са хрониките и интервютата, като при обществените оператори те са в съответствие с подписаните споразумения, сключени с партиите. Наблюдавано е и разпространение на визитки в по-голям обем на кандидатите. Първоначалните впечатления от кампанията на обществените медии е, че те спазват подписаните споразумения. За разлика от кампанията в гр. София, наблюденията върху регионалните медии засега не дават основания за сериозна прогноза, че предпочитаната форма в предизборната кампания евентуално ще бъдат дебати и дискусии. В нито една от тези медии до момента не са констатирани такива форми на предизборна агитация. Актуално публицистичните предавания се използват също слабо, като бяха посочени примери за използването на такива предавания. Други предавания, които биха могли да влияят върху нагласата на избирателите, нямат специфични форма и предизборна тематика. По отношение на проблемните зони Пенка Тотева отбеляза, че има съвпадение с отчетеното в София (в частта информационни емисии), като приведе конкретни примери. Отчетено е участие като водещ на информационна емисия на кандидат за кмет, който не е журналист. Припомни за друг доставчик, който преди години по време на национални празници и чествания е включвал политици и представители на партии

като водещи, но става въпрос за предизборна кампания. Друго, което е констатирано, е участие (по БНТ Пловдив) на Камелия Тодорова, която е и кандидат за вицепрезидент. Отбеляза, че всички колеги от регионалните центрове са информирани – внимателно ще се следи това да не бъде превърнато в тенденция, тъй като то би оказало по индиректен начин влияние върху избирателите. Накрая г-жа Тотева обобщи – засега не са регистрирани нарушения на ЗРТ, на изборния кодекс, както и на други нормативни документи.

СЕМ прие докладите относно резултатите от наблюденията върху радио- и телевизионни програми във връзка със стартиралата предизборна кампания.

ПО ТОЧКА ВТОРА: *Медийно отразяване на събитията в Катунца. Докладва Румян Петров.*

СЕМ проведе разговор относно медийното отразяване на събитията в Катунца. Във връзка с медийното поведение СЕМ взе решение да излезе с декларация, която Съветът ще разпространи в рамките на деня.

ПО ТОЧКА ТРЕТА: *Докладна записка от дирекция „Лицензиране и регистриране”. Докладва Емилия Станева*

Емилия Станева информира Съвета относно списък на оператори с изтекъл срок на лицензиите за радиодейност (изх. № 30-04-45/26.09.2011 г., приложен към Протокол № 44). Предвид изтеклия срок, Съветът следва да вземе решение по протокол, по силата на което програмите да бъдат заличени от раздел Трети на регистъра.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за”: относно докладна от дирекция „Лицензиране и регистриране” – възложи на дирекция „Лицензиране и регистриране” да изпрати писмо до операторите, чиито срок на лицензиите за радиодейност е изтекъл, с което те да бъдат уведомени. След получаването на обратната разписка СЕМ ще вземе решение, по силата на което програмите да бъдат заличени от раздел Трети на регистъра.

ПО ТОЧКА ЧЕТВЪРТА: *Докладна записка по писмо на Агенция по обществени поръчки. Докладват Веселина Петрова, Емилия Станева и Румян Петров.*

Веселина Петрова представи на вниманието на СЕМ съвместна докладна записка от дирекциите „Лицензиране и регистриране”, „Правни дейности” и „Мониторинг” по писмо от Агенцията по обществени поръчки с молба за становище и разяснения какво следва да се включва в понятието „програмно време” (изх. № 06-00-72/26.09.2011 г., приложена към Протокол № 44). Съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 2 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) не са обект на обществени поръчки придобиването, създаването, продуцирането и копродуцирането на програми от радио- и телевизионни оператори и предоставянето на програмно

време. В ЗОП не съществува легална дефиниция на понятието “програмно време”. Цитираната разпоредба от ЗОП е в съответствие с ДИРЕКТИВА 2004/18/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки. Според чл. 16 Директивата не се прилага за обществени поръчки за придобиване, създаване, продуциране или копродуциране на програмен материал от радио- и телевизионни оператори и предоставянето на програмно време. В Директивата също няма определение на термина “програмно време”. В рецитал 25 от Директивата е дадено пояснение на причините, които ограничават прилагането на процедурите от Директивата: “ (25) Възлагането на обществени поръчки за някои аудиовизуални услуги в областта на радио и телевизионните предавания трябва да допуска аспекти с културносоциална значимост да бъдат вземани под внимание, което прави правилата за възлагане на обществените поръчки неприложими. По тези причини от обществените поръчки за услуги трябва да се изключи придобиването, създаването, продуцирането или копродуцирането на програми от радио- и телевизионни оператори и други подготвителни услуги, свързани със сценарии или художествени дейности, необходими за създаването на програмата, както и предоставянето на програмно време. Горното не се отнася за доставките на техническо оборудване, необходимо за създаване, копродуциране и излъчване на такива програми. Излъчването се определя като предаване и разпространение по електронен път.” Поради значимостта на посочените разпоредби е важно да се определи понятието “програмно време”, и оттам – приложното поле на правната норма на чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗОП. Понятието “програмно време” не е въведено с изрична дефиниция от българския законодател и в сега действащия Закон за радиото и телевизията. Съгласно Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10.03.2010 година за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държави членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги) понятието “предаване” означава поредица от движещи се образи със или без звук, която представлява обособена част от програмна схема или каталог, утвърдена от доставчик на медийни услуги и чиито форма и съдържание са сравними с формата и съдържанието на телевизионно излъчване. Понятието “телевизионно излъчване” от своя страна (т.е. “линейна аудиовизуална медийна услуга”) е дефинирано като медийна услуга, предоставена от доставчик на медийни услуги за едновременно гледане на предавания въз основа на програмна схема. В допълнение към изложеното следва да се отбележи, че съгласно параграф 1, т.3 от Допълнителните разпоредби на Закона за радиото и телевизията “програма” е система от всички елементи, които създава и разпространява операторът, и която е носител на определено съдържание, разпределено в часова схема. С цел предоставяне на изчерпателна информация, касаеща поставените въпроси следва да бъде пояснено, че съгласно т.31 от Допълнителните разпоредби на ЗРТ “програмна схема” е съвкупността от всички предвидени за разпространение или разпространени предавания от програмата на дадена електронна медия, подредени в графичен вид по дни и часове за определен период от време. Предвид всички цитирани легални дефиниции, вносителите считат, че

може да се направи извод, че “програмно време” е времето, предоставено от всеки доставчик на линейни медийни услуги за излъчване (предаване) на всички елементи от съответната програма. В този смисъл понятието “програмно време” включва и съдържанието на излъчваните специализирани рубрики, репортажи и проучвания в рамките на програмата на доставчиците на линейни медийни услуги (радио- и телевизионните оператори).

Георги Лозанов благодари за изготвеното становище и разяснения. Смята, че материалът е много коректно изготвен. Предложението е, ако Съветът го приеме, той да бъде изпратен като писмо до Агенцията по обществени поръчки.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: относно писмо от Агенцията по обществени поръчки - прие становището и разясненията какво следва да се включва в понятието „програмно време”. Материалът следва да бъде оформен като писмо и изпратен на Агенцията по обществени поръчки.

ПО ТОЧКА ПЕТА: Докладна записка относно процедура по установяване на публични държавни вземания. Докладва Ива Минкова.

Ива Минкова представи на вниманието на СЕМ докладна записка относно дължими годишни такси от радио- и телевизионни оператори към 20.09.2011 г. (изх. № 30-06-168/26.09.2011 г., приложена към Протокол № 44). Към докладната е приложила справка за размера на възникнали и изискуеми задължения на регистрирани телевизионни оператори, които не са изпълнени доброволно в срок - годишни такси, както и справка за размера на възникнали и изискуеми задължения на лицензирани радиооператори, които не са изпълнени доброволно в срок - годишни такси.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: относно дължими годишни такси от радио- и телевизионни оператори към 20.09.2011 г. – да стартира процедура по установяване на публични държавни вземания на посочените в справките радио- и телевизионни оператори.

ПО ТОЧКА „РАЗНИ“:

- *Покана от Парламентарната Асамблея на Съвета на Европа.*

СЕМ прие информацията относно покана за участие в срещата на Парламентарната Асамблея на Съвета на Европа през м. октомври, т.г.

- СЕМ проведе разговор и възложи на главния секретар изпълнението на организационни въпроси, поставени от София Владимирова, свързани с Бюлетин на СЕМ и с изготвянето на списък и обосновка на директорите на дирекциите в Съвета на лицата, ползващи служебни преносими компютри и мобилни телефони.

Следващо заседание на СЕМ, насрочено за 04.10.2011 г. от 11,00 часа.

Приложени документи към Протокол № 44:

1. Писмо до СЕМ, вх. № 94-00-373/26.09.2011 г.
2. Докладна от Е. Станева, изх. № 30-04-45/26.09.2011 г.
3. Докладна записка от дирекциите: „Лицензиране и регистриране”, Правни дейности”, „Мониторинг”, изх. № 06-00-72/26.09.2011 г.
4. Докладна записка от И. Минкова, изх. № 30-06-168/26.09.2011 г.

ЧЛЕНОВЕ НА СЕМ:

Анна Хаджиева	Анюта Асенова
Георги Стоименов	отсъства		
Георги Лозанов		София	
председател	Владиминова
Михаела Йоргова		Пламен	
гл.експерт		Суруджийски	
протоколист		главен секретар	
